

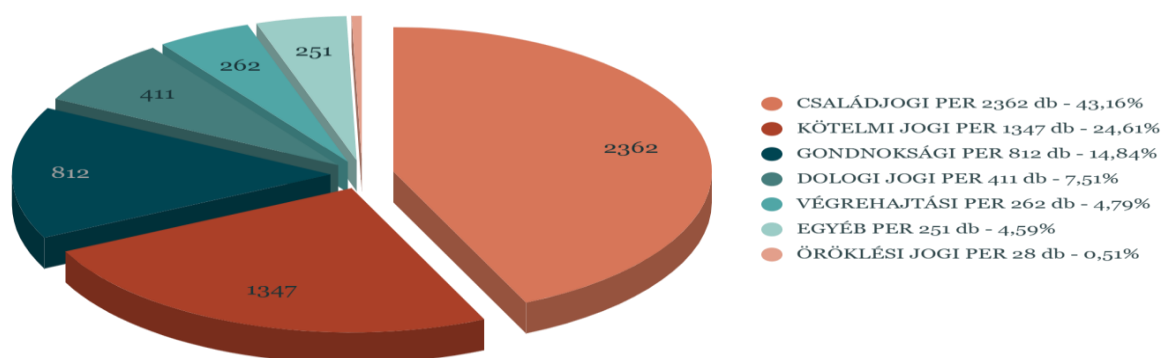
Háttéranyag: A Debreceni Törvényszék 2024-es eredményei számok tükrében

A Debreceni Törvényszékre és az illetékességi területén működő helyi bíróságokra 2024. évben összesen 62.224 peres és nemperes, első és másodfokú ügy érkezett, ami 1087 üggyel, mintegy 1,8 %-kal magasabb a 2023. évi érkezéshez képest (61.137). Az előző évhez viszonyítva a befejezések száma 0,6 %-kal nőtt, így 2024. évben 61 838 darab ügy nyert befejezést a Debreceni Törvényszéken.

Amennyiben kizárólag a peres ügyeket nézzük, akkor az érkezett ügyeken belül egy minimális – 3,3 %-os – csökkenés volt tapasztalható, azaz a 2023. évi 13 407 darabról – 447 darab üggyel – 2024. évben 12 960 darabra mérséklődött a peres ügyérkezés. Ennek háttérében elsősorban a törvényszéki elsőfokú ügyek érkezésében bekövetkezett változás áll.

A polgári ügyszakot tekintve a Debreceni Törvényszék illetékességébe tartozó járásbíróságokon 2022. évben 5084 darab, 2023. évben 5254 darab, míg 2024. évben 5194 darab polgári peres ügy indult. A befejezések száma 2022. évben 4946 darab, 2023. évben 5380 darab, 2024. évben pedig 5228 darab volt. Mind az érkezések, mind a befejezések számában és arányában egy kiegyensúlyozott és közel stagnáló trend figyelhető meg. 2024. évben a legmagasabb peres ügyérkezés a Debreceni Járásbíróságon volt, ahová 3138 darab peres polgári ügy érkezett és 3088 darab ügy került befejezésre. Járásbírósági szinten 2024. évben 15,9 %-kal több, 5685 darab nemperes ügy érkezett. Az emelkedés oka elsősorban a kisajátítással, közérdekű használati joggal és bekebelezési eljárással összefüggő letéti ügyek voltak, számukban évközben tapasztaltunk egy megugrást. Továbbra is jelentős ügyszámot képvisel a pszichiátriai betegek kötelező gyógykezelésének felülvizsgálata iránti eljárás és hullámozó eloszlás mellett, de növekvő mértékben a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti ügyek. Az időszerűségi mutatók alapján megállapítható, hogy a járásbíróságok ügyintézése időszerű, az ügyek 84,38 %-a egy éven belül befejeződött 2024. évben.

A sok számot hallva azért az ügyek megosztása alapján nézzünk a számok mögé.
A Debreceni Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok, polgári ügyszakba érkezett ügyek ügýttípusok szerinti megoszlása

Ahogy a tavalyi évben is, a bíróságokra 2024. évben is családjogi perből érkezett a legtöbb, ami az összes peres érkezést 43,16%, azaz 2362 darab ügyet jelentett. A kötelmi perek 24,61%-al, 1347 darab üggyel, a gondnoksági ügyek pedig 14,84 %, 812 darab üggyel képviselték magukat.

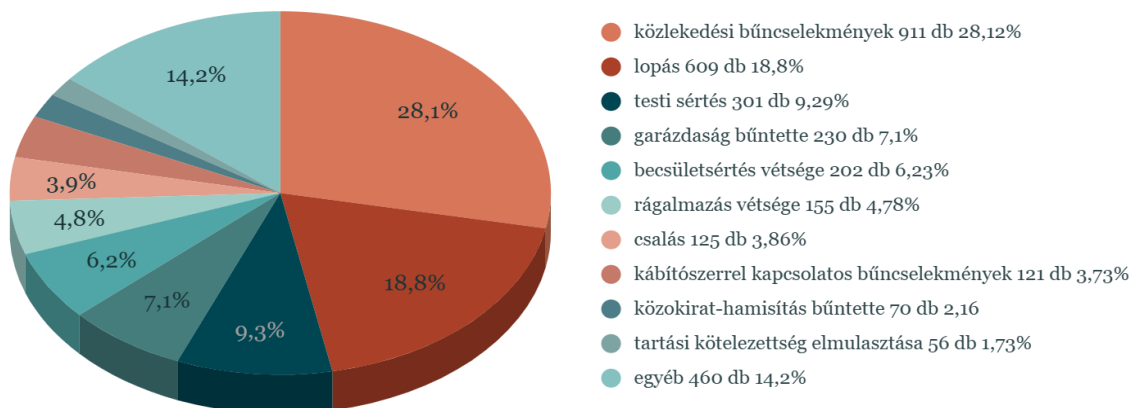
A büntető ügyszak vonatkozásában a törvényszék elsőfokú ítélezésében az érkezett peres ügyek száma 2022. év 64, 2023. év 70, 2024. év 76 darab volt, így 2022., illetve 2023. évhez képest a statisztika továbbra is emelkedést mutat, 2022. évhez viszonyítva a növekedés 2024. évben 18,75%-os, 2023. évhez viszonyítva további 8,57%-os volt azzal, hogy ezen ügytöbbség a nemperes ügyeket tekintve is tapasztalható.

A nemperes ügyeket tekintve az érkezés és a befejezésszám teljesen azonos - azaz a tanácsok valamennyi, 2024. évben érkezett nemperes ügyet tárgyéven befejeztek, - addig a 2024. december 31. napján folyamatban lévő peres ügyek száma a tanácsok megfeszített munkatempója ellenére is emelkedett (a befejezett peres ügyek száma 63 üggyel 56 üggyel csökkent). A másodfokú büntető peres ítélezés területén 2022. évtől, a hároméves távlatban további növekedésre lehet rámutatni. Az érkezett ügyek száma 2022. évben 343, 2023. évben 372, így a növekedés 24,78%-os arányt mutat, míg 2024. évben 428 volt, ami 15%-os további növekedést jelent. Igaz az emelkedés a befejezett ügyek számát érintően is, ennek ellenére nőtt a folyamatban maradt ügyszám is.

A bíróságok ügyforgalmi adatairól összesítve elmondható, hogy a 2022. évről a 2023. évre történő több mint 30%-os növekedés üteme megtorpant, mert az összesen érkezett ügyek száma 2023. évről 2024. évre nézve számottevően nem nőtt tovább. Emellett ki kell emelni, hogy az érkezett 1295 darab ügyet meghaladó, 1352 volt a befejezett ügyek száma, ami kedvező mutató a bírósági büntető ítélező tevékenység körében.

Fontos, hogy a bíróság elé állítások száma igen jelentősen nőtt, így 2023. évben 156 üggyel 2024. évben 230 üggyel, ami 47,43%-os emelkedést jelent, ez hozzájárult az ítélezés időszerűségét jellemző adatok rendkívül kedvező alakulásához.

A törvényszék bíróságaira érkezett ügyek ügytípusok szerinti megoszlása:

A tavalyi évhez hasonlóan, a járásbíróóságokra 2024. évben is közlekedési bűncselekményekből érkezett a legtöbb, 911 darab, ami az összes ügy 28,12 %-át jelentette. A képzeletbeli dobogó második helyén a lopások állnak, 609 darab üggyel – ez 18,8% -, Majd a testi sértések következnek 301 darab üggyel, ami 9,29%-ot jelent. 2024. évben 77-ről 121 darabra nőtt a kábítószerrel kapcsolatos vádemelések száma, ami 3,73%-át teszi ki a járásbíróósági büntető összügy érkezésnek.

A szabálysértési peres ügyeket tekintve a megelőző évhez képest 2024-ben egy 9,4 %-os emelkedés volt tapasztalható (2420 darab ügy), a nemperes érkezés pedig – elhanyagolható mértékben – csökkent a 2023. évihez (16 153 darabról 16 008 darabra). Az érkezéssel arányosan növekedett a befejezések aránya is és összesen 18 445 darab peres és nemperes szabálysértési ügyet fejeztek be az ügyszakban tevékenykedő bírósági titkárok.

A közigazgatási ügyszakot vizsgálva elmondható, hogy az érkezett ügyek száma az előző évihez képest 23%-kal csökkent. A befejezett ügyek száma az előző év viszonylatában nagyságrendileg azonosnak tekinthető. A folyamatban maradt peres és nemperes ügyek száma 2023. december 31-én 886, míg 2024. december 31-én 890 volt, amely nagyságrendileg szintén azonos értéket jelez. A hónapok végén folyamatban maradt peres ügyszám átlagosan 800 körüli, amely a befejezések és az érkezések függvényében természetesen változik, egyértelmű tendenciózus csökkenés viszont nem észlelhető. A kollégium havonta átlagosan 180 ügyet fejez be.

Az időszériusági mutatók tekintetében kedvező adat, hogy 2024-ben az érkezett ügyek 89,3%-a 1 éven belül befejeződött a közigazgatási ügyszakban.

2024. december 31. napján összesen 19 ügyben merült fel a hosszabb pertartam, amely a 2024. évi teljes évi ügyérkezéshez (peres: 2170 ügy; nemperes: 319 ügy) képest nem számottevő. Az eljárás elhúzódásához az érintett ügyekben az ügy bonyolultsága, a felülvizsgálati eljárás elhúzódása, bizonyítás lefolytatása (szakértő kirendelése, tanúk meghallgatása) vagy az eltérő jogértelmezésre visszavezethető hatályon kívül helyezések vezettek. Fontos megjegyezni, hogy 2024. évben az érkezett ügyek közül az összes befejezéshez (2162) képest az ügyek 45%-a 3 hónapon belül, 25%-a 6 hónapon belül, 20%-a 12 hónapon belül, 10%-a (224 darab ügy) pedig egy éven túl fejeződött be.

A vagyoni elégtétel tárgyában 2022. január 1-jétől terjeszthető elő kérelem, az országban két bíróság intéz ilyen típusú ügyeket, a Pécsi és a Debreceni Törvényszék. A Debreceni Törvényszéken 2022-ben 40 ügy indult, 2023-ban már 111 darab, 2024-ben 143 darab, az emelkedés mértéke itt is nagyon magas, a tavalyi 277,5%-hoz képest további 58 %. Az ügyekről elmondható, hogy szakmailag bonyolult megítélésűek, nagy munkaigényűek, szinte mindegyik előhoz újabb és újabb kérdéseket is, továbbá nem ritkán 10 évnél hosszabb pertartamú ügyekben kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy adott eljárási cselekmény mennyire volt időszériú, adott határidő a bíróság, vagy esetleg a kérelmező érdekkörében felmerült okból telt indokolatlanul.

A bíróság működésében továbbra is fontos szerepet játszanak a Via Videó eszközök. A Debreceni Törvényszéken és illetékességi területén működő járásbíróóságokon már napi rutin a bírók számára ez a fajta innovatív technológia. 2022-ben 1066, 2023-ban 1176, míg 2024-ben 4040 alkalommal használták a tárgyalások során.

A bírósági eljárások időszerűségének javítása, átláthatóságának növelése alapvető társadalmi elvárás. A bíróságok kiemelt célja ehhez kapcsolódóan, hogy egyre szélesebb körű és hatékonyabb elektronikus ügyintézés valósuljon meg. A rendszer hozzájárul a bírósági eljárások időszerűségi mutatóinak javulásához, az eljárások transzparenciájának növekedéséhez, a bíróságok szolgáltató jellegének erősítéséhez. Egy alkalommal az egyik eljárásban érintett személy Afganisztánból csatlakozott be a debreceni tárgyalóterembe, amelynek a létrejötte nem volt egyszerű technikai feladat, de a kontinensek közötti távolságok leküzdhetők.

A Debreceni Törvényszék továbbra is nagy hangsúlyt fektetett a bírósági múlt és hagyomány ápolására. A törvényszék folytatta az egy évtizedre visszanyúló azon törekvését, hogy a vármegye igazságszolgáltatásának múltját tudományos igénnyel feltárja. Az elmúlt évek során hat bíróságtörténeti kiadványban Debrecen (I-II), Berettyóújfalú, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló és Püspökladány jogszolgáltatásának krónikáját sikerült feltérképezni. Az „Elfeledett bíróságok Hajdú-Bihar vármegyében” című hetedik kiadvánnyal lett mondhatni teljes a bíróságtörténeti sorozat, amely bemutatja Derecske, Hajdúnánás és Polgár hajdanán működött bíróságai múltját.

Nagy hangsúlyt fektetett a Debreceni Törvényszék a tavalyi évben is a bírák, bírósági titkárok, fogalmazók, bírósági ügyintézők és igazságügyi alkalmazottak képzésére. A 125 központi képzésen 502 fő, 19 regionális / központi képzésen 2838 fő, míg a 17 nemzetközi képzésen 18 fő vett részt.

Az érdeklődők olyan képzéseken vehettek részt, ahol a házastársak, élettársak lakáshasználatának rendezéséről vitathatták meg a gyakorlati kérdéseket vagy éppen a vagyoni elégtételről szóló törvény aktuális kérdéseit. Volt olyan képzés is, amely a gyermekekről szolt az eljárásokban, az ő védelmük, véleményük és meghallgatásuk a bírósági és hatósági ügyekben fontos és ezzel együtt a tapasztalatok megosztása is.

Az oktatások és képzések egyébként a bíróságokon folyamatosak, jelen van a mindennapi munkánkban, ez fontos, hisz egy folyamatosan változó világban a naprakész tudással tudunk a legjobban helyt állni.